

Essen Deneyimi

Dr. Oğuz Kağan Demirtaş
Ankara Dr. Nafiz Körez Sincan Devlet Hastanesi
Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

Bu yazıda Ekim 2021'de, bir ay süreyle Almanya'nın Kuzey Ren Westfalya eyaletinin Essen şehrinde bir beyin cerrahisi olarak misafir doktorluk deneyimlerimden bahsedeceğim.

Temmuz 2015'de Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun olduktan sonra, 2016 Ocak ayında aynı fakültede Beyin ve Sinir Cerrahisi asistanlığına başladım. Asistanlığım boyunca birer

ay olmak üzere 2016 yılında Belçika'da, 2018 yılında ise ABD Wisconsin'de 2 kez gözlemcilik yapma deneyimim oldu. Ayrıca asistanlığımın son senesinde uzmanlık tezimi yazmak üzere 2 ay süreyle Yeditepe Üniversitesi Nöroşirürji Laboratuvarında nöro-anatomi fellowship'i yaptım. 2021 Mart ayında uzmanlık sınavına girdim ve Haziran 2021'den bu yana zorunlu hizmet görevimi sürdürmekteyim.

Eşimin Erasmus programı ile Almanya'da bir üniversite hastanesinde 2 aylık staja kabul edilmesi sonrasında ben de aynı şehirdeki beyin cerrahisi klinik şeflerine yıllık iznim olan bir aylık sürede onların deyimiyle "Gastarzt" yani misafir doktor olarak bulunmak istediğimi belirttim. 570 yataklı orta büyüklükteki özel bir hastaneden olumlu yanıt almam üzerine Ağustos ayında Schengen vizesinin kültürel&eğitim faaliyetleri seçeneğine başvurduğum. Yaklaşık 3 hafta sonra vizemin çıkması sonrası uçak biletlerimizi ayarladık ve konaklama için airbnb sitesi üzerinden rezervasyonlarımızı yaptık.

Covid pandemisi nedeniyle ülkeye giriş-çıkışlarda ciddi sorunlar olması sebebiyle incelediğimiz uluslararası Düsseldorf havaalanı pasaport polisleri ile e-mail yolu ile haberleşerek ülkeye girişle ilgili son bilgileri teyit ettik. İki Biontech aşımız olması sebebiyle ülkeye girişte herhangi bir zorlukla karşılaşmadık.

Hastanedeki ilk günümde her sabah saat 7 de hastanenin toplantı salonunda barkovizyon eşliğinde gerçekleşen sabah toplantısı önceki 6:45 de bölüm başkanının odasında olmam istenmişti. Gittiğimde sıcak bir şekilde karşılandım, kısa bir sohbetin ardından beyin cerrahi bölüm başkanı ile beraber sabah toplantısına geçtik. Ardından bölümdeki diğer çalışanlara kendisi tarafından takdim edildim. Daha önce 2 kez yurtdışı deneyimim olmasına rağmen Almanya'da basit bir gözlemcilikte bile pek çok prosedürle karşılaştım. İlk günlerde kızamık bağışıklığımdan, hastane kimlik kartı çıkartmaya, yemekhaneden ücretsiz faydalanmam için belge düzenlenmesinden, hastane üniformalarının tarafıma teslimine kadar pek çok bürokratik işlem yapmak durumunda kaldım. Bu işlemler için sürekli hastanenin farklı birimlerine gitmem gerekti. Basit bir belgeyi onaylatmam için bile ilgili birimden randevu almam gerekiyordu. Dolayısıyla hastanedeki ilk iki günümde bu işler dolayısıyla ameliyathaneye adım dahi atamadım. Böylece daha önce çok kez duyduğum "Alman Bürokrasisi" ile tanışmış oldum.

Çalışmış olduğum bölümde 5 tane öğretim üyesi, 4 uzman doktor ve 7 tane asistan beyin cerrahisi görev yapıyordu. Bunlardan 2 si uzman, 1 i asistan olmak üzere üç hekim Türkiye kökenli olmaları sebebiyle ilk günlerde bölümün işleyişini onlar tarafından öğrendim. Gittiğimde

A2 düzeyinde Almanca bilmeme rağmen, A2 seviyesinin basit iletişim kurmakta bile yeterli olmadığını ne yazık ki oraya gidince fark ettim ve diğer hekimlerle İngilizce olarak iletişim kurmak zorunda kaldım.

Her sabah 7 de bir önceki günün nöbetçi asistan veya uzmanı tarafından bir önceki günün acile başvuran tüm hastalarının radyolojik görüntüleri kronolojik olarak sunuluyor ve bu hastaların takip ve tedavilerine bu konseyde bölümce karar veriliyordu. Yaklaşık yarım saat süren bu toplantının ardından haftada 2 gün yaklaşık 15 dk süren yine bir asistan veya uzman tarafından hazırlanan makale sunumu yapılıyordu. Sabah toplantısının ardından öncelikle yoğun bakımdaki daha sonra diğer servislerdeki hastaların viziti yapılıyordu. Covid-19 pandemisi nedeniyle vizitler hastane tarafından maksimum 5 kişiyle sınırlandırılmıştı ve bu sebeple bu vizitler üç ayrı grup olarak yapılıyordu. Hastanede 20 yataklı tek bir yoğun bakım vardı ve burası tüm bölümlerin ortak kullanımındaydı. Ancak hastanede en aktif cerrahi yapan bölüm beyin cerrahisi olması sebebiyle genellikle yoğun bakımdaki hastaların üçte biri beyin cerrahisine aitti. Hastane çok büyük olmayan bir özel hastane olması sebebiyle servislerde tamamen bölümlere ayrılmamıştı, ağırlıklı olarak her bölümün kullandığı koridorlar olmasına rağmen, boş yatak olan farklı katlarda da her bölümün hastaları yatıyordu. Bu sebeple sabah vizitlerinde neredeyse tüm hastaneyi dolaşmak gerekiyordu.

Vizit sonrası servis doktorları detaylı vizitlerini yapmak ve yatan hastaların diğer günlük rutinleriyle ilgilenmek için servise, poliklinikçiler poliklinik binasına, ameliyat ekibi ise ameliyathaneye iniyordu. Servis doktorları sorumlu olduğu hastaların günlük detaylı muayenelerini yapıyor ve bunları detaylı olarak klinik seyir olarak sisteme giriyordu. Sabahki iş yüklerinin büyük bölümünü bu oluşturuyordu. Ertesi gün için yeni yatan hastanın hazırlıklarıyla ilgileniyorlar ve onamlarını alıyorlardı. Burada onam konusunda bir parentez açmak gerekirse, bir onam için bir hastaya yaklaşık 45 dk kadar zaman ayırıyorlar, her ameliyat için 4-5 sayfa olan onamın neredeyse tamamını hastaya anlatıyorlar, onam üzerinde yer alan anatomik resimlerden ameliyat hakkında teknik detaylardan bahsediyorlardı. Daha sonra yine her gün saat 13'de toplantı

salonunda gerçekleşen pre-op vaka konseyine ameliyatta olan ekip dışında tüm bölüm katılıyordu. Bu toplantıda ise ertesi günün vakaları takdim ediliyor, radyolojik görüntüleri, klinikleri ve fizik muayene bulguları hastayı yatıran asistan veya uzman hekim tarafından anlatılıyor, daha sonra ertesi gün yapılması planlanan girişim hakkında tartışmalar yapılıyor, hangi vaka-ya hangi ekip girecek, hangi vaka sıralaması ile olacak bunların tamamına bu toplantıda karar veriliyordu.

Poliklinik ekibinin günde yaklaşık 8 ile 10 arasında hasta oluyordu. Bir hastanın muayenesi yaklaşık yarım saat sürüyordu. Hastalar sevk sistemi ile geldiği için görülen neredeyse tüm hastalar cerrahiye aday hastalar veya daha önceden opere olmuş kontrol hastaları oluyordu. Cerrahi önerilen hastalara bu ilk muayenelerinde de onam sırasında anlatılan kadar detaylı olmasa da yine de detaylı bir şekilde cerrahi hakkında bilgi veriliyordu.

Ameliyathane işleyişinden bahsedecek olursam beyin cerrahisi kliniğinin lokal ameliyathanesi haricinde bazı günler 2 bazı günler ise 3 ameliyathane salonuna sahipti. 3 odada da mikroskop vardı. İlk vakalar sabah 7'de ameliyathaneye iniyor ve anestezi tarafından teslim alınıyordu. Her ameliyathane odasının girişinde anestezi için ayrı bir oda bulunuyor ve hastalar burada uyutuluyordu. Hastanın anestezi tarafından alınmasından cerrahinin başlamasına kadar ortalama olarak her vakada bir saatlik bir süre geçiyordu. Zamanı daha verimli kullanmak adına bu süre boyunca cerrahlar ameliyathane-

de beklemiyor, hasta hazır olduğunda anestezi tarafından telefonla ameliyathaneye çağırılıyordu. Gittiğim klinikte oturur pozisyonda çok sık vaka alınması sebebiyle anestezi tarafından santral kateter takılması ve transözefagial EKO çok sık olarak yapılmaktaydı. Bir aylık gözlemi-me göre beyin cerrahisi kliniği ortalama günde 6-7 genel anestezili vaka alıyor. Bunlar da yaklaşık olarak yarı yarıya kranial ve spinal olarak ayrılıyordu. Klinik bölgedeki referans beyin cerrahi kliniklerinden birisi olması sebebiyle çok sayıda acil travma hastası kabul ediyorlar, bunların yanında vasküler ve kafa tabanı cerrahisinde de çok sayıda elektif vaka yapılıyordu. Benim önceki gözlemciliklerimden farklı olarak bana çok kez steril olarak ameliyatlara girme imkânı vermiş olmaları oldu. Hukuki olarak bir sorumluluğum olmadığı için vakada yaptığım şeyler asistanstan öteye gitmemesine rağmen hiçbir mesleki izninin olmadığı, hatta diplomamın bile doğrudan denk olmadığı bir ülkede ameliyatlara steril olarak girmek büyük bir şans oldu.

Toparlamam gerekirse mesleki bilgimi ve görüşümü artırmak, yeni yerler görmek, yeni insanlarla tanışmak için yapmış olduğum bu bir aylık misafir doktorluk beklentilerimden daha iyi geçti. Başka bir ülkede bir hastanın poliklinikte görülmesinden, yatışına, ameliyat edilmesinden, taburcu olmasına kadar pek çok süreci çok yakından takip ettim, gerek steril olmadan gerek steril olarak ameliyathanede çok sayıda vaka gördüm, ve çok sayıda yeni dostlar edindim. Böyle bir deneyimi imkânı olan herkese tavsiye ederim.